

Celem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w ich wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i przewycięzania trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, a także umożliwianie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy. Zasiłek celowy może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrobów medycznych i leczenia, ogrzewania, w tym opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Przesłanką przyznania zasiłku celowego jest zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej. Przyznanie jednak tego rodzaju zasiłku w każdym przypadku uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego, wynikającego z art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Niespełnienie tego wymogu wyłącza możliwość przyznania pomocy w formie zasiłku celowego, co oznacza, że niezależnie od zaistniałych trudności życiowych i istnienia "niezbędnej potrzeby bytowej", organ obowiązany jest odmówić przyznania zasiłku celowego.

Przekroczenie kryterium dochodowego uzasadnia rozważenie przesłanek dotyczących możliwości przyznania specjalnego zasiłku celowego. Zgodnie z art. 41 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi. Przyznanie tego zasiłku na specjalnych zasadach ma charakter wyjątkowy. W tym przypadku nie wymaga się spełnienia kryterium dochodowego.

Oznacza to, że osoby ubiegające się o te specjalne świadczenia powinny co do zasady samodzielnie przewycięzać powstałe trudności, jednak z uwagi na wyjątkowość zaistniałych okoliczności przysługuje im świadczenie z pomocy społecznej. Zaistnienie wyjątkowych okoliczności uzasadnione jest tym, że przedmiotowa pomoc stanowi odstępstwo od konieczności spełnienia kryterium dochodowego, w sytuacji ograniczonych środków finansowych i dużej liczby uprawnionych oraz osób oczekujących na wsparcie.

Organ pomocy społecznej jest więc zobowiązany do badania sytuacji życiowej osoby ubiegającej się o pomoc pod kątem wystąpienia przypadku szczególnie uzasadnionego. Pojęcie szczególnie uzasadnionego przypadku jest pojęciem ogólnym i niedookreślonym, nie posiadającym legalnej definicji ustawowej. W doktrynie przyjmuje się, że szczególnie uzasadniony przypadek to taka sytuacja życiowa osoby lub rodziny, która ponad wszelką wątpliwość, bez konieczności wnikliwych zabiegów interpretacyjnych istniejącego stanu rzeczy, pozwala stwierdzić, że aż tak drastyczne, tak dotkliwe w skutkach i tak daleko ingerujące w plany życiowe zdarzenia nie należą do zdarzeń codziennych ani nawet do zdarzeń nadzwyczajnych. Są to zdarzenia występujące zupełnie okazjonalnie, wymagające wielu niefortunnych zbiegów okoliczności, wykraczające poza możliwości ludzkiej zapobiegliwości.

Zauważyć w tym względzie należy przede wszystkim, że osoby, w stosunku do których rozpatruje się możliwość przyznania zasiłku celowego specjalnego, a więc osoby, którym pomoc społeczna jest

WSA: odmiennie traktowanie wnioskujących o specjalny zasiłek celowy

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: piątek, 27, wrzesień 2024 10:34

Patrycja Grebla-Tarasek

Odsłony: 1410

przyznawana w drodze wyjątku powinny zdawać sobie sprawę, że w stosunku do nich uznanie administracyjne oceniane przez sąd administracyjny poddane jest innym rygorom niż wobec osób, które spełniają kryterium przyznania zasiłku celowego w rozumieniu art. 39 ustawy.

Nie może w gospodarowaniu środkami finansowymi przez organy pomocowe dochodzić do takiej sytuacji, że osoby, które spełniają kryterium z ustawy o pomocy społecznej, spotkają się z odmową przyznawania świadczenia z uwagi, na rozdysponowanie środków finansowych, na rzecz osób, które przekraczają kryterium dochodowe, bowiem istotą specjalnego zasiłku celowego o którym mowa w art. 41 pkt 1 ustawy jest jego wyjątkowość o czym świadczy brzmienie przepisu, który pozwala na przyznanie tego zasiłku "w szczególnie uzasadnionych przypadkach". W świetle przedstawionej interpretacji powyższego pojęcia należy więc przyjąć, że specjalny zasiłek celowy powinien być traktowany jako wyjątkowa, szczególna pomoc doraźna na konkretny cel bytowy w sytuacji, gdy uzyskiwany dochód przekracza ustawowe kryterium dochodowe.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 22 sierpnia 2024 r., sygn. II SA/Po 401/24

Źródło: [CBOSA](#)